

SPORTNOTA “VELDHOVEN BEWEEGT!”

Inhoudsopgave

Sportnota 'Veldhoven beweegt!'	3
Totstandkoming nieuwe sportnota	3
Samenvatting en kaders sport- en beweegbeleid	4
Ambities	4
Visie en strategie	5
Veldhoven 2030	5
Visie	6
Strategie	10
Pijlers van het sportbeleid	11
Sportparticipatie	11
Sportparticipatie in Veldhoven anno 2016	
Sport- en beweegklimaat	12
Sportieve ruimte	
Sportaanbieders	
Samenwerken	15
De rol van de gemeente	15
De rol van spelers in het veld	16
Multistakeholder management	16
Bijlage 1: Doelgroepen	17
Bijlage 2: Relevante trends en ontwikkelingen in de sport	20
Maatschappelijke trends en algemene ontwikkelingen	21

Sportnota 'Veldhoven beweegt!'

De Kadernota Sport 'Veldhoven: een sport hoger' had een looptijd tot 2014. Op dat moment is geen nieuw sport- en beweegbeleid geformuleerd. Echter, in de huidige snel veranderende samenleving en vanwege de ingrijpende sociaal-maatschappelijke transitie, is een nieuwe sportnota noodzakelijk. Een sportnota die bevordert dat elke inwoner, uit het oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing op verantwoorde wijze kan sporten en bewegen.

Totstandkoming nieuwe sportnota

De nieuwe sportnota is tot stand gekomen volgens de samenspraakprocedure van de gemeente Veldhoven en in samenwerking met uiteenlopende Veldhovense partijen, onder begeleiding van Sportservice Noord-Brabant. Om relevante en belangrijke informatie op te halen en draagvlak te creëren, hebben we brainstormsessies georganiseerd met:

- Een klankbordgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit de Veldhovense sportwereld.
- Binnensportverenigingen.
- Buitensportverenigingen.
- Professionele instellingen/organisaties zoals onderwijs, kinderopvang, GGD, Cordaad, Maxima Medisch Centrum, Katholieke Bond voor Ouderen, Seniorenraad en Stichting Leergeld.

Daarnaast beweegt een groep ongeorganiseerde en individuele sporters. Er bestaat geen goed beeld van de diversiteit en omvang van deze groep mensen. Aangezien het niet mogelijk was de ongeorganiseerde en individuele sporters persoonlijk te benaderen, is een enquête-onderzoek onder deze doelgroep uitgevoerd. Op plaatsen waarvan bekend is dat daar veel mensen komen om hun sport te beoefenen, zijn sporters geënquêteerd. Er is bevestigd op de kwaliteit van de sportmogelijkheden in de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid. Uiteraard zijn trends en ontwikkelingen van invloed op het te formuleren sport- en beweegbeleid. Deze staan vermeld in bijlage 2, opgesplitst in "relevante trends en ontwikkelingen in de sport" en "maatschappelijke trends en algemene ontwikkelingen".

De doelstellingen van het nieuwe sport- en beweegbeleid sluiten aan op de uitkomsten van de kerntakendiscussie, die in het eerste kwartaal van 2016 heeft plaatsgevonden:

- Iedereen in beweging.
- Veranderende rol van de overheid en daarmee van de sport(verenigingen).
- Niveauverlaging van het onderhoud.
- Privatiseren waar mogelijk.
- Gedeeld, multifunctioneel gebruik van accommodaties waar mogelijk.

Deze sportnota heeft niet als doel om wederom bezuinigingen door te voeren. Het is echter denkbaar dat budgetten binnen het sport- en beweegbeleid anders ingezet kunnen worden. De gemeente Veldhoven streeft naar een optimaal sport- en beweegklimaat, dat mensen uitnodigt om te sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde levensstijl. Het doel is dan ook: 'Alle Veldhovenaren in beweging'.

Samenvatting en kaders Sport- en Bewegbeleid

De sportnota 'Veldhoven Beweegt!' is anders van opzet dan eerdere kadernota's sport. 'Veldhoven Beweegt!' gaat over de sportieve gemeente die we willen zijn. Daar zullen we gemeentebreed en sector overstijgend aan moeten werken, niet alleen op de afdeling sport. Deze sportnota beschrijft de kaders voor het sport- en beweegbeleid voor de komende jaren. Dit laat dus veel ruimte voor inbreng en maatwerk.

Met 'Veldhoven Beweegt!' wordt voortgebouwd op de het sportbeleid van de afgelopen jaren en de samenwerking met betrokken partijen in de gemeente. Dat heeft veel goede ontwikkelingen opgeleverd en dat doet het nog steeds. We zijn trots op de uitstekende reputatie en prestaties van verenigingen en sporters uit Veldhoven en de positieve exposure die dat de gemeente brengt. We leggen wel een aantal nieuwe accenten. Bijvoorbeeld door meer wijkgericht te gaan werken, naast het sport- en beweegaanbod voor jeugd en volwassenen ook meer sport- en beweegaanbod voor ouderen te creëren, het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking zichtbaarder te maken en meer betrokkenheid vanuit andere partijen dan de sport te stimuleren. De herijking van het tarieven- en accommodatiebeleid, maakt hier ook onderdeel van uit.

Ambities

De gemeente Veldhoven spreekt de volgende ambities voor de komende jaren uit:

Ambities op het gebied van sportparticipatie

- In de komende 4 jaar minimaal 5% van de inwoners, die nu niet sporten of bewegen, in beweging krijgen.
- Versterken van maatwerk op het gebied van Sport en Bewegen, gericht op de verschillende doelgroepen, maar met name op ouderen, vluchtelingen en statushouders, partners en kinderen van expats. Gebleken is nl. dat het aanbod (zowel kwalitatief als kwantitatief) voor de jeugd en volwassenen vooralsnog volstaat.
- Innovatie in stimuleringsprogramma's zodat we blijven aansluiten op de veranderende sport- en bewegvraag van doelgroepen: het integreren van nieuwe sport- en spelvormen voor de diverse doelgroepen met gebruik van moderne communicatiemiddelen.

Ambities ten aanzien van sportieve ruimte

- Realisatie van een sport- en beweegvriendelijke openbare ruimte en het beter benutten van parken en groen voor sport en sportieve recreatie.
- Een toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar en duurzaam aanbod van sportieve ruimte en sportaccommodaties, die bijdragen aan de gemeente en wijken.
- Stimuleren van multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties gericht op duurzaamheid.
- Stimuleren van privatisering daar waar mogelijk en/of noodzakelijk.
- Realiseren van niveauperlating van het onderhoud van sportaccommodaties waar mogelijk.

Ambities ten aanzien van sportaanbieders

- Het versterken van de samenhangende en samenwerkende Veldhovense sport- en beweeginfrastructuur, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van kennis, uitvoeringskracht en middelen.
- Het optimaal benutten van de sport- en beweeginfrastructuur en het sportnetwerk bij de aanpak van doelen in het sociale, ruimtelijke en economische domein.
- De verdere ontwikkeling van maatschappelijk betrokken sportverenigingen, het ondersteunen van vitale en maatschappelijk actieve aanbieders van sport- en beweegactiviteiten.

Ambitie ten aanzien van integrale procesaanpak

- De gemeente Veldhoven wil een pilot uitvoeren ten aanzien van integrale procesaanpak in een wijk, als proeftuin. In die wijk brengen we partijen samen en ieder der partijen stelt tijd, netwerk en/of geld ter beschikking. Een kerngroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de partijen, gaat aan de slag met een onafhankelijke procesbegeleider, waarbij zij gezamenlijk de doelstellingen realiseren.

De gemeente Veldhoven streeft naar een optimaal sport- en beweegklimaat, dat mensen uitnodigt om te sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde levensstijl. Het doel is dan ook: 'Alle Veldhovenaren in beweging'.

Deze sportnota is dus met nadruk een ontwikkelagenda en daarmee een uitnodiging aan vele de partners, daartoe behoren ook de inwoners, uit de gemeente (sportverenigingen, onderwijs, bedrijfsleven, gezondheidsinstellingen en andere organisaties) om samen vorm te geven aan een Veldhoven in beweging.

Visie en strategie

Veldhoven 2030

Velen kennen de wereldberoemde quotes 'I have a dream' van Martin Luther King en 'Sports has the power to change the world' van Nelson Mandela. Uitspraken die decennia later overal ter wereld vanwege hun tijdloze relevantie nog vaak herhaald worden.

Wij hebben ook een droom, een droom over Sport en Bewegen in Veldhoven. Sport en Bewegen als doel, gewoon omdat het leuk is. Maar ook als één van de krachtigste middelen om de samenleving te vitaliseren en te verbinden. Sport staat voor plezier en passie, én vooral ook voor samen doelen bereiken, 'op het veld' en daarbuiten.

Onze droom is dat in 2030 alle Veldhovenaren sporten of bewegen: jong en oud, ongeacht beperking, achtergrond en afkomst. Dat sporten en bewegen voor iedereen vanzelfsprekend is. Niet alleen voor de fanatieke sportbeoefenaars in Veldhoven, ook voor andere mensen en partijen die een bijdrage leveren aan sociaal-maatschappelijke en economische thema's waarvoor Sport en Bewegen zo'n belangrijk instrument is.

In onze droom werken overheid, duurzame sportverenigingen, onderwijs, bedrijfsleven en de gezondheidsorganisaties e.d. samen. En is het een automatisme om integraal, dus domein overstijgend, uitdagingen aan te pakken en problemen op te lossen. Zijn we trots op multifunctionele accommodaties en openbare ruimten in verschillende wijken, waar beoefenaars van uiteenlopende sporten en hobby's elkaar ontmoeten. En op een tolerante samenleving met respect voor mede-inwoners, waar Sport en Bewegen een bijdrage aan heeft geleverd.

Een nieuwe sportvisie is zo belangrijk, dat deze voor een langere termijn zou moeten worden vastgelegd. Laten we zeggen tot 2030. Dat geeft ons meer dan tien jaar de tijd om de kracht van Sport en Bewegen verder in onze samenleving te vervlechten en ons sport- en beweegklimaat te versterken. Samen!

Visie

De gemeente Veldhoven wil 'Alle Veldhovenaren in beweging!'. Sport is een effectief middel om inwoners meer te laten bewegen en te laten meedoen in de maatschappij. Een sterke sport- en beweeginfrastructuur draagt bij aan integrale oplossingen voor sociaal maatschappelijke en economische vraagstukken. Om die reden is het belangrijk om, samen met aanpalende beleidsterreinen, verder beleid te definiëren, uit te rollen en daarmee te bouwen aan een sterk sport- en beweegklimaat. Veldhoven is dan een stad, waar Sport en Bewegen verweven is in het leven van alledag en sport- en beweegaanbod in ruime mate aanwezig is. Voor ieder wat wils. Met een rijk verenigingsleven, gedragen door Veldhovenaren die zich inzetten voor de gemeente en voor de sport.

Definitie van 'Sport en Bewegen'

Maar wat is eigenlijk de definitie van 'Sport en Bewegen'? Er wordt gebruik gemaakt van uiteenlopende definities, meestal opgedeeld in 'sport' en 'bewegen'.

Sport

Wij hanteren voor 'sport' de definitie van Van Bottenburg, die veelal gebruikt wordt in sportdeelname-onderzoeken:

'Sport is een menselijke activiteit die veelal plaatsvindt in een specifiek organisatorisch verband maar ook ongebonden kan worden verricht, doorgaans met gebruikmaking van een specifieke ruimtelijke voorziening en/of omgeving, op een manier die is gerelateerd aan voorschriften en gebruiken die in internationaal verband, ten behoeve van prestaties met een competitie- of wedstrijdelement in de desbetreffende activiteit of verwante activiteiten, tot ontwikkeling zijn gekomen'.

Bewegen

Wij hanteren voor 'bewegen' de Nederlandse Norm Gezond Bewegen:

'Om een goede gezondheid te behouden is het gewenst tenminste vijf dagen per week 30 minuten intensieve lichaamsbeweging te hebben. Voor kinderen, jongeren en mensen met overgewicht is het gewenste aantal minuten per dag tenminste 60. Of aan de norm wordt voldaan hangt af van de duur (in totaal 30 of 60 minuten in blokjes van minimaal 10 minuten), de frequentie (minimaal vijf dagen per week) en de intensiteit (iets hogere hartslag en ademhaling. dus stevig doorwandelen, iets harder op de pedalen trappen, eens flink achter de hond aanrennen).

REDENEN OM TE SPORTEN EN/OF BEWEGEN

De kracht van Sport en Bewegen

'Sport is de belangrijkste bijzaak in het leven'. Een uitspraak van Kees Jansma, onder andere sportpresentator en perschef voor de KNVB, sportliefhebber in hart en nieren. Daarom is dit ook geen verrassende uitspraak van hem. Tegenwoordig zien echter naast sportliefhebbers ook steeds meer andere mensen (niet sportliefhebbers), bedrijven en instanties de kracht en het belang van Sport en Bewegen in.

Sporten en bewegen als doel

In de benadering van sport als doel, is sport voornamelijk een leuke vrijetijdsbesteding, vermaak en afleiding van de dagelijkse drukke bezigheden. Goede voorzieningen op het terrein van sporten en bewegen zorgen ervoor dat iedereen die het leuk vindt ook kan sporten en dat is belangrijk voor een goed woon- en leefklimaat van de gemeente Veldhoven en de vitale samenleving. De voorzieningen op het gebied van sport moeten uitdagend zijn om diverse doelgroepen te voorzien in hun behoeften op het gebied van vrijetijdsbesteding, vermaak en afleiding, zowel in verenigingsverband als bij individuele activiteiten.

Sporten en bewegen als middel

Door te sporten of bewegen, leid je een gezonder en plezieriger leven (zie afbeelding vorige pagina). Sport en Bewegen is universeel, verbindt, iedereen kan meedoen en het is leuk. Sporten en bewegen is dus niet alleen een doel op zich, maar wordt vooral ook ingezet als instrument om andere doelstellingen te bereiken. Denk aan o.a. een gezonde levensstijl, vitaliteit, sociale betrokkenheid, cohesie in een wijk, integratie en gebruik openbare ruimte. Bewegen leidt tot het ontwikkelen van allerlei waarden (fysiek, emotioneel, sociaal, intellectueel) die mensen uiteindelijk verantwoordelijker, competitiever en productiever maken.

Het bevorderen van Sport en Bewegen onder Veldhovenaren is dus niet alleen goed voor de Veldhovenaar zelf, maar ook voor de gemeente: minder zorgkosten (bewegen begint inmiddels de status van medicijn te krijgen (1)), meer aanleidingen voor sociale contacten en bestrijding van eenzaamheid, meer cohesie in een wijk, meer saamhorigheid, grotere weerbaarheid en het (her)kennen van eigen grenzen en die van anderen. Het creëert gezag en tolerantie, een gezond normen- en waardenpatroon, beïnvloedt gedrag en kan zelfs asociaal en crimineel gedrag onder jeugdigen tegengaan (2).

(1) In dit verband verwijzen we naar de vele relevante publicaties van het Mulier Instituut.

(2) Het e-book van de GGD: 'Gezondheid verbindt in gemeente Veldhoven' bevestigt een groot aantal van deze feiten.

Strategie

Het Veldhovens sportbeleid wordt gebouwd op twee pijlers die nauw samenhangen, onderling overlappen en elkaar versterken: sportparticipatie en sport- en beweegklimaat (onderverdeeld in sportieve ruimte en sportaanbieders).

Sportparticipatie

Alle Veldhovenaren kunnen genieten van Sport en Bewegen, ieder op zijn eigen manier en niveau. Voor elke doelgroep is er een betaalbaar, passend sport- en beweegaanbod verzorgd door een breed scala aan sportaanbieders. We trekken daarin op met lokale (maatschappelijke) partijen en aanbieders.

Sport- en beweegklimaat of infrastructuur

Sportieve ruimte

De voorzieningen op het gebied van sport moeten uitdagend zijn om diverse doelgroepen te voorzien in hun behoeften, zowel in verenigingsverband als bij individuele activiteiten. Dit heeft Veldhoven opgenomen in haar stadsvisie. Dat betekent een toegankelijk, laagdrempelig, aantrekkelijk en duurzaam aanbod van sportieve ruimte en sportaccommodaties.

Sportaanbieders

Veldhoven kent diverse vitale en maatschappelijk actieve sportverenigingen en andere sportaanbieders (waaronder ook de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches) die sporten en bewegen toegankelijk maken voor alle Veldhovenaren.

Deze pijlers worden in het volgende hoofdstuk verder uitgewerkt.

Pijlers van het sportbeleid

Sportparticipatie

Het doel van de gemeente Veldhoven is 'Alle Veldhovenaren in beweging!', te beginnen bij de jeugd. Jong geleerd is immers oud gedaan! Een vitale Veldhovenaar is een Veldhovenaar die sport of voldoende beweegt, die gezond leeft en zich gezond voelt. Hij of zij neemt deel aan het sociale leven, kent de regels en speelt het fair, heeft zijn of haar eigen doelen: de beste zijn, voor de gezelligheid, om op gewicht te komen of blijven, om structuur aan de dag te geven of om onder de mensen te zijn. Hij of zij laat anderen meedoen en meegenieten van sport.

Er wordt wel eens gezegd dat je ook een gezonde levensstijl kunt hebben zonder te sporten of bewegen, maar onderzoek wijst uit dat sporten en bewegen van enorme invloed zijn op je gezondheid. Gezondheid wordt voor 20% bepaald door genen, voor 20% door opvoeding, voor 10% door toegankelijke gezondheidszorg en voor 50% door voeding, sport en beweging (3). Niet iedereen ziet zichzelf als sporter, maar voor alle doelgroepen zijn laagdrempelige activiteiten te bedenken.

Sportparticipatie in Veldhoven anno 2016

Het gaat goed met Sport en Bewegen in Veldhoven. 69% van de inwoners sport en beweegt, ieder op zijn of haar eigen manier en niveau. Landelijk gezien ligt dat percentage op 66%. Ook sporten Veldhovenaren meer in verenigingsverband dan landelijk gezien: 27% tegen 24% (4). Een aantal inwoners heeft echter een duwtje in de rug nodig, niet iedereen redt het op eigen kracht. Denk aan ouderen met een beperkte mobiliteit en netwerk, gezinnen die moeten rondkomen van een laag inkomen en mensen met een beperking die de weg naar betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig kunnen of willen vinden.

De sportdeelname van de Veldhovenaren is niet verder gespecificeerd. Door middel van een 0-meting wordt daarom in beeld gebracht hoeveel personen in de diverse doelgroepen in Veldhoven sporten en bewegen (de zgn. 'ist-positie'). Deze uitkomsten worden verbonden aan de resultaten van de brainstormsessies met inwoners uit Veldhoven en de enquête die is gehouden onder de ongeorganiseerde en individuele sporters (de zgn. 'soll-positie'). Zo kan een scherpere 'foto' van de gemeente Veldhoven worden gemaakt. Daarmee maken we inzichtelijk waar de kansen en uitdagingen de komende jaren liggen. Met deze foto op zak creëren we specifiek aanbod waarmee we de inwoners in de diverse doelgroepen, die nog niet sporten of bewegen, in beweging krijgen.

In bijlage 1 staat een eerste verkenning van de verschillende doelgroepen in Veldhoven en bijbehorende uitdagingen op basis van de eerder genoemde brainstormsessies en enquête.

(3) Afkomstig uit onderzoek diverse medische professionals

(4) Cijfers zijn afkomstig van GGD-monitor en KISS-rapportage van NOC*NSF

Ambities:

- In de komende 4 jaar minimaal 5% van de inwoners, die nu niet sporten of bewegen, in beweging krijgen.
- Versterken van maatwerk op het gebied van Sport en Bewegen, gericht op de verschillende doelgroepen, maar met name op ouderen, vluchtelingen en statushouders, partners en kinderen van expats. Gebleken is nl. dat het aanbod (zowel kwalitatief als kwantitatief) voor de jeugd en volwassenen vooralsnog volstaat.
- Innovatie in stimuleringsprogramma's zodat we blijven aansluiten op de veranderende sport- en beweegvraag van doelgroepen: het integreren van nieuwe sport- en spelvormen voor de diverse doelgroepen met gebruik van moderne communicatiemiddelen.

Verbinding met andere domeinen

De nieuwe rol van de gemeente in de maatschappelijke ondersteuning, de zorg voor jeugd en de participatie van kwetsbare inwoners (waaronder de groeiende groep ouderen) bieden kansen voor de sport. Om de kracht van sport nog beter te benutten, willen we de samenwerking tussen sport en sectoren als gezondheid, onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en werk en inkomen verder versterken. Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches spelen hier, met een aantal succesvolle activiteiten voor de jeugd, een belangrijke en verbindende rol in. We nodigen de sportverenigingen, collega's, partners en inwoners de komende tijd uit om samen met ons mee te denken over kansrijke initiatieven voor de sport.

Sport- en beweegklimaat: sportieve ruimte en sportaanbieders

Sportieve ruimte

Veldhoven biedt volop sport- en beweegmogelijkheden: er zijn sportparken, sporthallen, sportzalen, gymzalen, sportscholen, fitnesscentra, routes en sportieve plekken in de openbare ruimte. Parken en fiets- en wandelpaden, in Veldhoven en de directe omgeving, bieden Veldhovenaren volop sport- en beweegmogelijkheden. Met name fietsen is populair en Veldhoven maakt onderdeel uit van een zeer goed regionaal fietsroutenetwerk.

De Kempen Campus heeft met onder meer een turnhal en een atletiekbaan een belangrijke kwaliteitsimpuls gegeven aan de sportvoorzieningen in Veldhoven. Tegelijkertijd is de gemeente genoodzaakt een voorstel uit te werken, gericht op sluiting van een andere grotere sportvoorziening, zwembad Den Ekkerman. Geen gemakkelijke opgave.

Sport en Bewegen is steeds minder gebonden aan tijd, plaats en een vereniging. Mensen plannen hun sport- en beweegactiviteiten op het moment dat het hen het beste uitkomt en gebruiken daarvoor steeds vaker de openbare ruimte in de eigen woonbuurt, bij of op weg naar het werk of school. Ook het groen in en rondom de gemeente zijn steeds vaker het speelveld voor actieve sport en sportieve recreatie.

Hardlopen en fitness
meest populaire
sporten in Veldhoven:

De sportaccommodaties bieden voor deze nieuwe vormen van sport, maar ook voor andere beweegactiviteiten nog onvoldoende kwaliteit, flexibiliteit en zijn hier onvoldoende op ingericht. De sleutelwoorden zijn **toegankelijkheid** en **aantrekkelijkheid**, die beiden vereist zijn om accommodaties multifunctioneler en intensiever door de Veldhovenaren te laten gebruiken.

Ook de groene openbare ruimte kan nog beter ingericht en benut worden om in de moderne sportbehoefte te voorzien. Je kunt bewegen in de openbare ruimte stimuleren door een aantrekkelijk gebied te creëren dat uitnodigt om vrij te bewegen. Een dergelijke omgeving stimuleert mensen om naar buiten te gaan, te bewegen en andere mensen te ontmoeten. Voorwaarde is dat de infrastructuur veilig is (bijvoorbeeld goede verlichting, goede fiets- en wandelpaden) en dat mensen zich veilig voelen (bijvoorbeeld in een wijk en niet ergens achteraf).

Enquête ongeorganiseerde en individuele sporters

(5)

89% geeft aan dat in Veldhoven **de juiste** sportvoorzieningen aanwezig zijn

88% vindt **het aantal** sportvoorzieningen in Veldhoven goed

80% beoordeelt de veiligheid van het sporten in de openbare ruimte in Veldhoven als **goed of zeer goed**

47% sport in een groep
36% sport alleen
17% doet beide

*93% daarvan maakt voor afspraken gebruik van WhatsApp

(5) Enquête is uitgevoerd door onderzoeksbureau Dufec in Tilburg

Ambities ten aanzien van sportieve ruimte

- Realisatie van een sport- en beweegvriendelijke openbare ruimte en het beter benutten van parken en groen voor sport en sportieve recreatie.
- Een toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar en duurzaam aanbod van sportieve ruimte en sportaccommodaties, die bijdragen aan de gemeente en wijken.
- Stimuleren van multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties gericht op duurzaamheid.
- Stimuleren van privatisering daar waar mogelijk en/of noodzakelijk.
- Realiseren van niveauperlaging van het onderhoud van sportaccommodaties waar mogelijk.

Sportaanbieders

Sportverenigingen en het verenigingsleven zijn nog steeds van groot belang voor Veldhoven. De vele sportverenigingen krijgen en nemen in toenemende mate meer verantwoordelijkheid om zelf hun sportvoorziening te onderhouden, naast hun primaire taak: het aantrekken en behouden van (tevreden) leden. Maar: verenigingen staan voor grote uitdagingen. Deze uitdagingen zijn niet nieuw. Zo neemt het aantal leden af, is het lastig om vrijwilligers te vinden en wordt het financieel steeds moeilijker voor sportverenigingen om de eindjes aan elkaar te knopen. De manier waarop de vereniging met deze uitdaging omgaat, bepaalt de mate van toekomstbestendigheid.

Het grootste deel van het sportbudget (85%) besteden we aan goede en toegankelijke accommodaties, het is echter niet gezegd dat deze budgetverdeling gehandhaafd blijft. Je kunt als gemeente nog zoveel prachtige sportruimte- en accommodaties hebben, maar als accommodaties niet toegankelijk zijn en er niet voldoende activiteiten voor de diverse doelgroepen wordt georganiseerd, dan schiet niemand daar iets mee op. Sportverenigingen

met hun vele vrijwilligers, sportondernemers, andere aanbieders van sport en de buurtsportcoaches zijn daarom een essentieel onderdeel van de sportinfrastructuur. Zij bieden op allerlei manieren de mogelijkheid tot sporten en bewegen en sportief plezier.

In onze gemeente zijn naast de verenigingen ook vele andere sportaanbieders actief. Naast commerciële sportondernemers en innovatieve starters, verzorgen ook welzijn-, zorg- en wijkorganisaties sport- en beweegactiviteiten. Samen dragen zij bij aan de diversiteit en vernieuwing van het sport- en beweegaanbod en de realisatie van de sportieve ruimte.

Ambitie:

- Het versterken van de samenhangende en samenwerkende Veldhovense sport- en beweeginfrastructuur, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van kennis, uitvoeringskracht en middelen.
- Het optimaal benutten van de sport- en beweeginfrastructuur en het sportnetwerk bij de aanpak van doelen in het sociale, ruimtelijke en economische domein.
- De verdere ontwikkeling van maatschappelijk betrokken sportverenigingen, het ondersteunen van vitale en maatschappelijk actieve aanbieders van sport- en beweegactiviteiten.

Samenwerken

De rol van de gemeente

De constant en snel veranderende samenleving vraagt om een gemeente die snel mee verandert. De gemeente Veldhoven is een ontwikkelde gemeente en regievoering is het organisatiekompas. De tijd dat de samenleving maakbaar was door de overheid is voorbij. Burgers, bedrijven en instellingen zitten niet te wachten op kant en klare oplossingen van de gemeente die vertelt/voorschrijft hoe zij moeten leven, wonen en werken. Zij willen een gemeente die luistert, die niet boven maar tussen de mensen staat en die een dienstverlenende attitude heeft. Zij willen meedenken en meepraten over hun eigen situatie en hun omgeving.

De gemeente verwacht tegelijkertijd ook een andere houding van de burgers. De maatschappelijke opgave is zeker niet meer van de overheid alleen. Integendeel: burgers, instellingen, verenigingen, bedrijfsleven én de gemeente zijn samen verantwoordelijk voor de vormgeving van de toekomst. De samenleving is te complex voor één partij om oplossingen te bedenken voor de problemen en uitdagingen.

De gemeente opereert zo in een netwerk omgeving en brengt verbinding tot stand tussen partners, faciliteert ontmoeting en het proces en waar nodig de realisatie van de opgaven. De gemeente moet hiervoor nog meer dan voorheen midden in de samenleving staan en steeds flexibel kunnen reageren op de dynamische behoeften van onze samenleving.

Veldhoven zet in op de combinatie van zelfstandigheid en samenwerking. De schaal van de gemeente en de gemeentelijke organisatie is groot genoeg om professioneel te kunnen opereren en is klein genoeg voor een directe betrokkenheid bij inwoners, instellingen en bedrijfsleven. Het is een schaal die past bij de menselijke maat. Door intensief samen te werken kunnen de grootschaliger opgaven mede vormgegeven en gefaciliteerd worden. Beide schaalniveaus kunnen elkaar zo het beste versterken: the best of both worlds.

Belangrijke randvoorwaarde voor zowel de gemeente als de partners is dat zij een flexibele en (positief) kritische houding aannemen. Samenwerken moet een wederzijdse en gelijkwaardige meerwaarde leveren op het gebied van kennis, inzet, financiën en/of kwaliteit. De slagingskans wordt enorm vergroot als er via bestaande structuren wordt gewerkt. Op die manier is het bereik ook het grootst.

De spelers in het veld

Voor elke uitdaging, of het nu gaat om een gezonde levensstijl, vitale ouderen, cohesie in een wijk, passend sport- en beweegaanbod voor alle doelgroepen, multifunctionele accommodaties of bewegen in de openbare ruimte, zijn meerdere partijen verantwoordelijk.

- Veldhovenaren
- Onderwijs
- Kinderopvang
- Welzijnsorganisaties/GGD
- Ziekenhuizen, huisartsen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, psychologen etc.
- Buurtverenigingen
- KBO, Seniorenraad
- Sportaanbieders
- Sportverenigingen
- Sportbonden
- Bedrijfsleven
- Buurtsportcoaches
- Overheid
- Stichting Leergeld
- Media

Multistakeholder management

Samenwerken c.q. een integrale werkwijze zijn voorwaarden voor een geslaagde aanpak. Er wordt nog teveel op eilandjes gewerkt. Problemen en uitdagingen zijn nooit van iemand alleen. Welke partijen zijn nodig om een probleem aan te pakken? Wat zijn hun belangen? Door er op die manier naar te kijken, creëer je eigenaarschap en daarmee commitment en dus tijd, netwerk en wellicht financiële middelen.

Organisaties en instellingen moeten niet uitsluitend vanuit hun eigen belang kijken maar ook vanuit het hoger geleden doel: wat is er nodig om mensen te activeren om vanuit dat gezamenlijk belang te handelen? Dat vereist samenwerken in plaats van concurreren, openstaan voor andere mogelijkheden en handelen vanuit het gezamenlijk belang. Er zijn positieve voorbeelden, maar die lijken op toevalligheden te berusten, bijvoorbeeld omdat sleutelfiguren gepassioneerd zijn. Laten we deze goede voorbeelden gebruiken om andere te enthousiasmeren en op voort te bouwen.

De gemeente kan hier regie op voeren met behulp van onafhankelijke begeleiding voor de periode totdat een en ander lokaal verankerd is. Maar ook binnen de gemeente ligt hier een uitdaging. Voor een integrale aanpak moeten meerdere afdelingen/portefeuillehouders binnen de gemeente samenwerken en hun krachten bundelen.

Ambitie:

- Integrale procesaanpak
De gemeente Veldhoven wil een pilot uitvoeren ten aanzien van integrale procesaanpak in een wijk, als proeftuin. In die wijk brengen we partijen samen en ieder der partijen stelt tijd, netwerk en/of geld ter beschikking. Een kerngroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de partijen, gaat aan de slag met een onafhankelijke procesbegeleider, waarbij zij gezamenlijk de doelstellingen realiseren.

Bijlage 1

Doelgroepen

Onderstaande beschrijving is een eerste verkenning van de uitdagingen binnen verschillende doelgroepen in Veldhoven. Deze verkenning is gebaseerd op de brainstormsessies met het veld en zeker nog niet volledig. Door het uitwerken van de 'foto' van de gemeente Veldhoven wordt het beeld van de doelgroepen en de uitdagingen en ambities daarbinnen scherper, waardoor gerichte aanpakken kunnen worden ontwikkeld. De inzet van media, ten behoeve van doelgroepgerichte communicatie, is hierbij van belang.

We onderscheiden hierbij de volgende doelgroepen:

1. Jeugd
2. Volwassenen
3. Ouderen (55+)
4. Mensen met een beperking
5. Vluchtelingen en statushouders
6. Expats, hun partners en kinderen

Jeugd

Er is veel aanbod voor jeugd en kinderen komen via diverse kanalen in aanraking met spelen, sporten en bewegen. Denk aan kinderopvang, gymlessen op school, buitenschoolse opvang, kennismakingslessen, scouting en sportverenigingen. Echter, dit aanbod biedt weinig flexibiliteit. Kinderen denken niet in hokjes. Bij verenigingen is het normaliter alles of niets, af en toe komen lijkt niet mogelijk te zijn. Dat heeft in veel gevallen met het organisatiemodel te maken. Wat nu als we dat loslaten en denken dat geld even geen rol speelt, is het dan een punt? Waarschijnlijk niet.

Uitdagingen:

- Infrastructuur op betaalbare wijze flexibel maken. Hiermee worden niet alleen verenigingen en clubs bedoeld, maar ook scholen en opvang. Er moet dan nl. geschoven kunnen worden met schooltijden/buitenschoolse opvang, zodat faciliteiten meer gebruikt kunnen worden. Dat past in de 24 uurs economie. Bij het gebruik van accommodaties gebeurt dit overigens wel al meer en meer.
- Twee uur goede sportlessen per week onder leiding van een sportleerkracht op basisonderwijs.
- Anders, conceptueel denken en games en computers combineren met bewegen.
- Een vangnet creëren voor kinderen die het nodig hebben (minimabeleid).

Volwassenen

Voor volwassenen zijn er ruim voldoende sport- en beweegmogelijkheden. Als lid van een sportvereniging of sportschool of als individuele, ongeorganiseerde sporter.

Uitdaging:

- Het creëren van passend, flexibel aanbod om sporten en bewegen te stimuleren.
- Terugloop in de sportactiviteit tussen het 35^e en 42^e levensjaar te voorkomen.

Ouderen

Deze doelgroep kun je opsplitsen in drie categorieën:

- Werkende ouderen (55+ vaak nog actief)
- Gepensioneerde ouderen (65+ vaak slapende leden van verenigingen die wel als vrijwilliger actief zijn)
- Vooroorlogse ouderen (80+ vaak alleen fysio- of ergotherapie)

In Veldhoven is beperkt sport- en beweegaanbod voor ouderen. Dat aanbod is niet of nauwelijks bekend.

Uitdagingen:

- Ontwikkelen van een aanpak per wijk/woonservice die ouderen in staat stelt met jongeren te sporten of bewegen als positief effect op de sportdeelname. Maatwerk is hierbij belangrijk.
- Preventie van eenzaamheid onder ouderen vanaf 55 jaar door hen actief en betrokken te houden bij hun netwerk en de samenleving.
- Bekendheid geven aan de sporten met een doordeweekse competitie. Er blijkt onder ouderen nl. behoefte te bestaan om op werkdagen een regionale competitie te spelen.
- Het is belangrijk dat ouderen blijven netwerken als ze stoppen met werken. Idealiter vangen ze het verlies aan dat netwerk en hun sociale contacten op voordat ze stoppen.
- Ouderen die niet sporten of bewegen triggeren om deel te nemen aan een vitaliteitscreening op basis waarvan een persoonlijk en passend beweegadvies wordt gegeven.

Mensen met een beperking

Een aantal verenigingen heeft aanbod voor mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking. Hierover is echter weinig bekend bij de inwoners in Veldhoven. Dit kan te wijten zijn aan het feit dat zij hier in hun persoonlijke omgeving niet mee geconfronteerd worden.

Uitdaging:

- Sporten en bewegen voor mensen met een beperking zichtbaar maken.
- Sporten en bewegen voor mensen met een beperking faciliteren:
 - Het brengt een bepaalde druk met zich mee voor verenigingsbestuurders en niet elke vereniging is op deze maatschappelijke verplichting daartoe in staat.
 - Het vraagt om specifieke expertise en ervaring van begeleiders en vrijwilligers.
 - De hoge kosten van met name vervoer en aangepaste voorzieningen.

Vluchtelingen en statushouders

De doelgroep omvat verschillende categorieën: kinderen, alleenstaande minderjarigen, volwassenen (vaders en moeders) met kinderen, volwassenen zonder kinderen, ouderen, mensen met een beperking of trauma (mogelijk dienen op basis van cultuuraspecten nog aparte categorieën te worden gedefinieerd).

Sport en Bewegen kan, moet zelfs, een leidende rol vervullen in de integratie. Immers, sport is universeel, de regels van het spel zijn overal gelijk. Sport is laagdrempelig en verbindt/verbreedert. Met sporten en bewegen leer je spelenderwijs de taal. Sport en Bewegen is goed voor lichaam (gezondheid) en geest (traumaverwerking). Het geeft structuur aan je dag.

Uitdagingen:

- Inbedden van impulsen voor deze doelgroep in de lokale sport- en beweeginfrastructuur. Daarmee is een belangrijke rol weggelegd voor de sportverenigingen. Sportverenigingen doen er goed aan om rekening te houden met de aanwezigheid of komst van nieuwe groepen allochtonen. Dit geldt ook voor de functionarissen die werkzaam zijn in het speelveld van Sport en Bewegen (sportcoaches, combinatiefunctionarissen). De samenstelling van de bevolking blijft veranderen en het is verstandig daarop in te spelen.
- Juist vanwege, soms grote, cultuurverschillen is het moeilijk om allochtonen in beweging te krijgen, met name vrouwen. In het geval van vluchtelingen en statushouders is dat probleem nog groter.
- Aanpak-op-maat, bestaande uit een stappenplan van werving tot toeleiding naar externe sportaanbieders. Hoofddoel is op deze wijze bij te dragen aan 2 pijlers van de Brabantse Aanpak Vluchtelingen: integratie/sociale activering en draagvlak.

Expats, hun partners en kinderen

Ook al blijkt het bij veel inwoners in Veldhoven niet bekend te zijn, er is behoorlijk wat sport- en beweegaanbod in Veldhoven voor expats. De expats zelf zijn hierover goed geïnformeerd, hun werkgevers nemen die verantwoordelijkheid op zich. Veel expats zijn specialistische techneuten, waarvoor het bedrijfsleven diep moet gaan om ze aan te trekken. Secundaire arbeidsvoorwaarden zijn meer dan uitstekend en sport- en beweegaanbod maakt onderdeel uit van het genereuze aanbod.

Uitdaging:

- Sport- en beweegmogelijkheden voor partners en kinderen van expats inzichtelijk maken.

Bijlage 2

Relevante trends en ontwikkelingen in de sport

Sportparticipatie

De sportdeelname blijft globaal gezien landelijk de komende jaren gelijk. Vergrijzing en migratie doen sportdeelname dalen: ouderen en niet-westerse migranten sporten gemiddeld minder. Toch is de toekomstige 55-plusser een stuk vitaler dan de vorige generaties. Ze wandelen, fietsen en tuinieren bijvoorbeeld meer. Keerzijde is dat zij later met pensioen gaan en dus langer een veelal zittend werkbestaan leiden. De toenemende aandacht voor een gezonde leefstijl, sport en ieders eigen verantwoordelijkheid daarin, doen sportdeelname echter juist weer stijgen.

Ook bij jongeren vormt voldoende beweging een uitdaging: het populaire gamen en sociale media als tijdverdrijf, maken de jeugd vandaag de dag juist minder lichamelijk actief ten opzichte van vorige generaties. Hoewel ouders en onderwijzers erkennen dat dit nadelig is voor de motorische vaardigheden van kinderen, neemt het aantal uren bewegingsonderwijs nog niet toe.

Mensen willen een 'totaalbeleving' als ze sporten. Sportevenementen zoals color- en mud-runs, toertochten en marathons worden belangrijker. Er worden gezocht naar een combinatie van thema's zoals natuur (bijvoorbeeld biowalking), wellness en cultuur. Ook al zie je deze trend nu met name in anders georganiseerd sportaanbod, dit vraagt ook iets van de manier waarop sportverenigingen hun aanbod organiseren.

Op basis van minder motorische vaardigheden, meer behoefte aan beleving en sneller resultaat willen zien met weinig inspanning, is de verwachting dat sportblessures gaan toenemen.

Er bestaan veel verschillende beweegapps die mensen verleiden, stimuleren en monitoren bij het bewegen en/of sporten. Volgens Van Dalen (2015) registreert bijna één op de vier Nederlanders af en toe dagelijkse beweging. Eén op de tien Nederlanders slaat bovendien de gezondheidsdata (bijvoorbeeld beweging, sport en lichaamsfuncties) uit diverse apparaten en apps op één locatie op (Apple Health 12%; Google Fit 11%, Samsung S Health 11%).

Sportieve omgeving

Sport is steeds minder aan plaats en tijd gebonden. Mensen plannen hun sport- en beweegactiviteiten op het moment dat het hen het beste uitkomt, en gebruiken daarvoor steeds meer de beschikbare ruimte in de eigen wijk, bij of op weg naar werk of school. Ook de buitenruimte is steeds vaker het speelveld voor sport en sportieve recreatie.

Sportaanbieders

Georganiseerd sporten via clublidmaatschap krijgt concurrentie van flexibel sporten: mensen sporten vaker individueel of in zelfgevoerde groepen en op niet-traditionele locaties. Het individueel beleven komt centraal te staan en als zodanig individualiseren ook de eisen. Dat betekent een uitdaging voor de meer traditioneel georganiseerde sportclubs en -accommodaties. Hoe houd/maak ik mijn aanbod interessant?

Het aantal betrokken organisaties op het terrein van Sport en Bewegen is toegenomen. Door de inzet van sport als middel zien steeds meer maatschappelijke partners de meerwaarde van Sport en Bewegen en gebruiken ze dat ook om de uitdagingen binnen hun eigen domein te benutten. Dat betekent een ander en breder speelveld binnen de sportinfrastructuur. Ook vrijwilligers vragen meer flexibiliteit. Ze binden zich minder aan één club, maar doen verschillende vrijwilligersklussen. Sportclubs moeten bovendien concurreren met de stijgende vraag naar vrijwilligers op andere terreinen (mantelzorg, buurtparticipatie etc.).

De rol van gemeente

De rol van de lokale overheid op het gebied van sport verandert. Het belang van sport wordt onderkend evenals de kracht van sport als middel. In brede zin worden meer taken vanuit rijk en provincies rechtstreeks neergelegd bij gemeenten. Bezuinigingen, kerntakendiscussies, herindelingen en andere factoren zorgen ervoor dat de lokale overheid keuzes moet maken over de inzet op Sport en Bewegen.

Regionale samenwerking, integrale samenwerking en het overdragen van de regie en uitvoering aan het maatschappelijk middenveld komen dan ook veel voor. De inzet van financiële middelen voor onder andere sportieve activiteiten zijn geen vanzelfsprekendheid meer. Datzelfde geldt voor het verstrekken van ledensubsidies. De inzet van sport 'als middel' (in plaats van als doel) staat steeds vaker centraal, net zoals de samenwerking tussen sport- en andere maatschappelijke organisaties.

Maatschappelijke trends en algemene ontwikkelingen

Nederland is een sportland én een land dat ondernemend is op sportgebied. Door sociaal-economische en demografische veranderingen in combinatie met technologische ontwikkelingen is de sportsector in beweging. Het is daarnaast een sector die openstaat voor innovaties, en die door de combinatie van mode en functie snel is overgegaan in een consumentgeoriënteerde industrie. Technologische ontwikkelingen op het gebied van voeding-, materiaal-, informatie- en biotechnologie, in combinatie met menselijke factoren (ergonomie, gedrag en biomechanica) zijn de belangrijkste drijfveren voor innovaties in Nederland. Hiermee onderscheidt Nederland zich ten opzichte van andere landen. Innovatieve toepassingen worden vaak eerst getest en toegepast in de topsport, waarna ze via de markt toegankelijk worden voor de breedtesport. De komende jaren worden veel innovaties verwacht op het gebied van intelligente en actieve sportproducten, waarbij de gebruiker zelf een rol speelt in de productontwikkeling en nieuwe toepassingen, die informatie- en communicatieprocessen tussen sporter, coach en omgeving vergemakkelijken.

De ouderen en allochtone doelgroep nemen in aantal toe. Deze doelgroepen hebben specifieke wensen en eisen:

- De vergrijzing doet zich vooral voor onder de jongere ouderen.
- De vergrijzing verjongt; ouderen gaan zich jonger voelen en gedragen dan hun werkelijke leeftijd. Oud en jong zijn relatieve begrippen geworden.
- Groeiende allochtone doelgroep (1e en 2e generatie) met andere behoeften en levensstijlen.
- Dreigende cultuurkloof in Nederland.

Consequenties voor de sport:

- Populariteit etnische sportclubs groeit in bepaalde takken van sport.
- In andere sporttakken ontstaat juist vermenging van allochtonen en autochtonen leden.
- Enorm potentieel ouderen en allochtonen, het huidige georganiseerde sportaanbod sluit hier nog niet voldoende bij aan.
- Ouderen zijn vooral op zoek naar sport- en beweegactiviteiten die tot een hoge leeftijd uitgevoerd kunnen worden en een sociaal karakter hebben.
- Innovatie in de sport nodig om in te spelen op nieuwe behoeften.

Levensloop steeds minder voorspelbaar (hokjesgeest verdwijnt) en mensen willen zelf invulling geven aan hun leven. Zij willen hun eigen identiteit bepalen en niet tot de massa behoren:

- Traditionele familiestructuren verdwijnen.
- Geen vaste levensloop.
- Enorme keuzevrijheid op allerlei gebieden.
- Vervluchting vrije tijd.
- Vergrijzing verjongt.
- Jeugd sneller volwassen.
- Onvoorspelbaar consumentengedrag & vrijetijdsbestedingspatroon.
- Zapp-cultuur.

Consequenties voor de sport:

- Maatwerk nodig om sporter/vrijwilliger aan te trekken en vast te houden.
- Kennis over behoefte/gedrag sporters cruciaal.
- Vervaging grenzen van de sport; mix van sport en sportgerelateerde activiteiten.
- Groei sportvakantie markt & avontuurlijke sporten.
- Sporters zoeken steeds vaker korte termijn verbindingen zonder verplichtingen, bijvoorbeeld een loopgroep ter voorbereiding op een marathon.

Onzekerheid over veiligheid van de buitenwereld neemt toe en traditionele structuren veranderen. Daarom neemt de behoefte aan warmte en geborgenheid toe. Dit vindt men dichtbij huis en in bekende kring:

- Verharding van de samenleving.
- Buurt en familie belangrijk.
- Besef afhankelijkheid individu van de groep (gemeenschapszin): einde IK-tijdperk.
- Volkscultuur, gezelligheid.
- Nationale trots.
- Dicht-bij-huis concepten.
- Mensen verbinden: communicatie (fysiek en on-line) wordt steeds belangrijker.

Consequenties voor de sport:

- Vereniging als buurtsuper versus het commerciële sportcentrum, dus gezellig en laagdrempelig.
- Sociale reden voor lidmaatschap: tijd doorbrengen met vrienden en familie.
- Topsporters als nationale trots.
- Persoonlijk contact is belangrijk, kennis van leden van de vereniging.
- Lokale samenwerkingsverbanden (verenigingen, bedrijven) benutten om beter aanbod te kunnen bieden en aan te sluiten bij het dicht-bij-huis gevoel.

Gevestigde orde wordt bedreigd vanuit onverwachte hoek en wordt gedwongen zich aan te passen:

- Door nieuwe aanbieders worden product- en dienstencategorieën opgerekt.
- Nieuwe concurrentie uit onverwachte hoek.
- Merkwaarde steeds belangrijker om klanten aan je te binden.

Consequenties voor de sport:

- De sport- en bewegingsmarkt wordt groter, gedifferentieerder en complexer.
- Veel alternatief sportaanbod, vooral van commerciële sportcentra (bijvoorbeeld nationale fitness cheque), ANWB en aanbod in vele andere hybride vormen (bijvoorbeeld Aart Stigter Loopvereniging).
- Er vindt een vermenging plaats van sport, recreatie en bewegingsactiviteiten (bijvoorbeeld Beach Soccer).

In Nederland is ruimte gebrek:

- De verstedelijking van Nederland legt een zware druk op de beschikbaarheid van ruimte.
- Transportsector moet op zoek naar nieuwe wegen.
- Fileproblematiek.
- Groene hart onder druk.

Consequenties voor de sport:

- Openbare ruimte moet toegankelijker gemaakt worden voor participatie vanuit meerdere doelgroepen.
- Groei verenigingen is vaak beperkt door bij ruimtegebrek.
- Gedwongen verhuizingen accommodaties (buiten de stad).
- Efficiënte benutting faciliteiten noodzakelijk voor locatieprobleem verenigingen: multi-functionele voorzieningen en clustering van voorzieningen.
- Deze trend stimuleert samenwerking georganiseerde sport met bedrijven en overheid

Een gezonde levensstijl is eigen verantwoordelijkheid. Daardoor zijn roken, ongezond eten en drink and drive steeds meer taboe binnen onze samenleving

(BRAVO: meer Beweging, stoppen met Roken, matig met Alcohol, gezonde Voeding, voldoende Ontspanning):

- Je bent wat je eet is het motto.
- Samenleving stimuleert niet alleen een gezonde leefstijl maar keurt ongezonde levensstijlen openlijk af.
- Veel bedrijven stimuleren beweging en gezond eten: meer beweging van werknemers leidt tot minder ziekteverzuim.
- Obesitas wordt maatschappelijk probleem.
- Focus op preventie.

Consequenties voor de sport:

- Gezondheid en conditie belangrijkste reden om te sporten.
- Opkomst sport in bedrijfsleven.

Overheid wil marktwerking, maar handhaaft vele strenge regels met name op het gebied van veiligheid:

- Terugtrekkende overheid in sectoren als media en energie.
- Verzorgingstaken, zoals zorg, onderwijs en sport, worden steeds meer uitbesteed aan (semi-)commerciële instellingen zoals zorg, onderwijs en sport.
- Strengere eisen ten aanzien van kinderopvang, horeca, milieu en accommodatie.
- Europese richtlijnen brengen meer regels met zich mee.

Consequenties voor de sport:

- Steeds strengere eisen zijn een dreiging voor de georganiseerde sport: het wordt steeds lastiger om gekwalificeerde vrijwilligers te vinden met de juiste diploma's en kwalificaties.
- Hierdoor is het moeilijker om additionele diensten te bieden als kinderopvang.
- Sport krijgt meer te maken met wet- en regelgeving op allerlei terreinen en raakt steeds meer vervlochten met andere terreinen zoals welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, recreatie en ruimtelijke ordening.
- Deze trend biedt tevens de georganiseerde sport de mogelijkheid om de sport te professionaliseren en de kwaliteitseisen te verhogen.

Meer mensen hebben steeds minder tijd voor dingen:

- Deze trend geldt vooral voor de leeftijdscategorie 20-50 jaar en hun kinderen.
- Tijd is een schaars goed geworden.
- De consument stelt hoge kwaliteitseisen: "Omdat ik het waard ben" en kiest dus bewust.
- Vervluchting van vrije tijd: de beschikbare tijd en geld wordt over steeds meer goederen en activiteiten uitgesmeerd. Men doet van alles maar vaak gedurende een korte periode.
- Gemak als belangrijk keuzemedium.
- Last minute planning.
- One stop shopping.

Consequenties voor de sport:

- Flexibiliteit sportaanbod noodzakelijk, men wil sporten wanneer het hen uitkomt.
- Professionalisering van de recreatie industrie.
- Professionalisering van de sport vanwege kwaliteitseisen (op het gebied van accommodaties, bestuur).
- Hogere eisen aan de inzet van vrijwilligers.
- Sporters zijn steeds meer op zoek naar one stop shopping.

Wellness, een gezonde geest in een gezond lichaam. Deze trend gaat verder dan gezondheid en bewegen, het gaat om de juiste balans in het leven:

- Genieten van het leven is waar het om gaat!
- Kwaliteit van het leven verhogen; het gaat om de kwaliteit in plaats van kwantiteit.
- Vercommercialisering van het goed voelen: van food tot reizen tot en met vitaminepreparaten.
- Innovatie op het gebied van voeding/faciliteiten.
- Opkomst fitness centra met sport & ontspanning onder een dak.
- Reactie op mentale ziektes als overspannenheid, burn-out, depressie, slapeloosheid: consument wil ontstressen.
- Opkomst bio-producten.
- Spiritualiteit, zingeving.
- Personal coaching.

Consequenties voor de sport:

- Sporter wil niet alleen sporten, maar ook beleven: sociale redenen, ontspanning, ontsnappen aan het leven van alledag, ontlading.
- Mix van sport- en sportgerelateerde activiteiten.
- Sport wordt spel & fun: 'Play' van Nike.
- Klassieke sportaanbod focust voornamelijk op fysieke inspanning en voldoet onvoldoende aan bovenstaande ontwikkeling.

